

ЛЮБОГОДОВІЇ

ИЛИ

ПОВСВМѢЖНО

ОПИСАНІЇ.

ТОМ. 2.

ІУЛІЙ 1846.

ЧИСЛО 19.

Испытайте писанія, въ нихже бо обращете
жизнѣ вѣчный, и сокровище неизчерпаемое.

СМЕРНА.

Въ Печатницѣ Я. Даміанова.

1846.

ИЗДАНИЕ

НА

ОБЩЕСТВЕННЫХ

УЧЕБНИХ

ОБЩЕСТВЕННЫХ

УЧЕБНИХ

ОБЩЕСТВЕННЫХ

УЧЕБНИХ УЧЕБНИХ УЧЕБНИХ

УЧЕБНИХ

УЧЕБНИХ УЧЕБНИХ

УЧЕБНИХ

ЛЮБОДОЛІВІЄ

или

ПОВСЕМІСЬАЧНО ОПИСАНІЄ

ІХЛІН, 1846]

[ЧИСЛО 19]

БОГАТСТВО, И ОЛІВІЯ.

(Олѣдованіе отъ 92 стран.)

Хищники Изобилице и Безотрадне, и тѣмъ ни единъ отъ насъ погрѣшъ Изобилиа не може да сѣ наслаждава съ животѣтъ. Тысяща дръги хора, които напразно величаватъ сѣ чѣтни, завидни имена на щастливцѣтъ, доказватъ, какво богатството нѣма основа, което искашъ: благополучіе. И тѣмъ, за тихъ и покоевъ животъ, трѣбова ли азъ да сѣ откара отъ прильстнитѣ дарби на Оригеницата? Изобилието и веселіе не щѣтъ ли да напалнатъ пѣстотатъ на дѣшата ми. жъ това е така. — Побразай кѣмъ мене на помощь, Заравъ разсѣдѣкъ, истреби сичкытъ страсти, които сѣ гнѣздѣтъ на дѣното на сѣрдцето ми и на дѣчи мѣ да прѣзирамъ сѣкровищата, които сѣ събиратъ рѣцѣ Заравіе и покойатъ и които расточавашъ въ празнось, съпроводима съ раскание. Гачели за приобрѣтеніе когачко трѣбова да завождѣ чѣлакъ хитри измышленіа? Гачели трѣбова да сѣ пѣсни въ сичко, за да отнеми унѣкого послѣдніето? Шѣ ли да раволѣтствѣвамъ азъ прѣдъ горделивъ голѣмѣцъ? Шѣ ли да сѣ съгласѣ да сѣ уча на подлата льсть, само затѣ, за да събира нѣколко грѣда рѣчка злато? Шѣ ли да употрѣбѣвамъ льжа и кажтвопринѣжленіе, да льжа отечеството, церковата и самага Бога? О! ако отъ тѣзи сами ужасни рѣдства може чѣлакъ да придокше иманіе, отказвамъ отъ гивелното богатство, проклинамъ корыстолюбіе.

Има дръги добрини въ животѣтъ; да ги потрѣсимъ съ прилично раченіе. славата не ли сѣ почита ниша за благороднытъ?...

И тѣмъ желаніето да прослава името си ще бѣде отъ сега на тѣтъкъ единственна страсть на сѣрдцето ми. Колко е щастливъ тойзи, който може да бѣде весѣлъ во време животѣтъ си, незабравѣнъ слѣдъ смѣртѣтъ! Изъ искамъ не само да приобрѣта слава, нѣ още и да жъ заслѣжѣ. И тѣмъ да сѣ хванимъ за дѣло достойно да бѣде изображено въ лѣтописаніата на повѣствоватѣлицата (Исторіата), да очистимъ умоветѣ отъ заблѣженіето и прѣдразсѣдѣцѣтъ, за да познаемъ нишъ сѣ правилото на мѣдростѣтъ. Дѣлото е свѣршено . . . Изъ сѣрѣшихъ да идѣ въ свѣтилището на щастіето по стѣзитѣ на славата. слава божество на дѣшата ми! Тѣтъ посвѣщавамъ сичкытъ ми трѣдове, сичкытъ ми удоволствіѣ въ животѣтъ. спете ниски и празнолюбиви хора! Изъ сѣ рѣшихъ да стѣпѣ на стѣпень достонѣйша на моето назначеніе, и сичкытъ ми минѣты на кѣтіето да употрѣбѣж за просвѣщеніе чѣловѣчеството.

Дръгарѣтъ, когото обѣчамъ отъ все сѣрдце чѣка на вѣтѣтата ми; сѣ какѣва радостъ крѣзамъ да го погрѣшна! Нѣ, азъ сѣ заклѣхъ за славѣтъ само и дѣженѣ съмъ да сѣ лишѣ отъ удоволствіето да го обнѣма (прѣгърѣж). — Прекрасенъ дѣнь выкама изъ горницѣтата дѣсѣ наслада съ расхѣдѣ по полето — и азъ сѣ събирамъ да отида тамъ. Безразсѣдѣни! ты искашъ да оставишъ кѣзѣсмѣрно името си и за нищо почиташъ да загѣбишъ цѣлъ дѣнь! . . . Ихъ, какво изнѣреніе на силитѣ ми чѣвѣствѣвамъ въ себѣ отъ дѣнешнитѣ упражненіа и отъ ношѣтъ безъ сѣвъ проведѣны. Трѣбова да сѣ окодра; трѣбова да възстановѣ истощеннѣтъ природѣ. . . . Напойте ми чѣшѣ сладко вино . . . Нѣ виното клони на сѣвъ, ослабѣва нервѣтъ, омрачава разсѣ-

Джкътъ не щъ да го пѣа; дайте по добръ вода! . . . Не знаж, какво да правж. Излишното въздержаніе скоро ще ма въведе въ гревътъ. Непрѣстанно да се отказвамъ отъ невиннитѣ удоволствіа-не ще ли да рѣче това, безъ време да легни челака въ сбражтж зема? Мила Дорисе! Чотѣ не можж да согласж страстѣтъ ми къмъ наджитѣ съ прелеститѣ на любовта. Като са наслаждавамъ съ твожта хубостъ, азъ вкдсавамъ въ обниманіето та сичко щастіе на животатъ. Какви удоволствіа сладостни за сърцето щѣла въхъ намѣри въ тебѣ, одаренна съ савершенства на дшата и тѣлото! Нъ като сж прѣдамъ на нджната страсть, леко може да са испѣсни изъ видѣтѣ главнитѣ прѣметѣ. Достойнѣ за раздѣното твореніе . . . Люковъта, кождо не трѣпи раздѣленіе, иска сичкото срѣще. Ако е така далечъ отъ мене искъсителницю! Щъ станж да живѣа съ единственната потребностъ на дшата ми съзъ славата.

Миндватъ нѣколко години - обществото (пблликата) съ вѣсторгъ чите счиненіата ми и проснава името ми. Изъ можѣхъ да намѣрж свѣтиликѣтъ, който озарява тѣмнитѣ стези на високата надка; можѣхъ да проведж нишката по лабиринтѣтъ на знаніето и да открьж умственнитѣ очи на ослѣпѣлитѣ хора, славата ми достигна до най-высокъ стѣпъ. На конецъ намѣрихъ та щастіе, цѣлъ на несъпленитъ ми трѣдове! — На конецъ азъ съмъ доволенъ: просѣтитѣ ми са чддѣтъ, почитатъ мж за гѣнѣж, за прорицалище на мждростѣта, а за нечиститѣ нечини да са закота челака.

Нъ славатъ, както и сичкото въ свѣтѣтъ може да овехтѣе. За прѣдопрежденіе тва трѣкова да издамъ ново счиненіе. Щастливѣйши смъртны! Савѣдѣса отъ успленіето на умѣтъ може да ославѣе, рвеніето на неѣтомимостѣта да исгасне. Ты си си синамѣрихъ окію уважена славжтж: рачи да сѣхранишъ тва докро. Нъ това не е достъ: трѣкова оше да прискрѣта лавровенъ вѣнецъ. И тѣж, забрави удоволствіата, дрѣзѣтъ, любовтъж и покойствіето; отрѣчисж отъ сичкото лѣтно (пріетно) за чѣстиата наши! . . . Непрѣстанитѣ трѣдове и да вредѣтъ на здравіето, нъ това не е нищо! — По добръ да умре челака въ младостѣтъ си съ славж, отѣтъ да живѣе до старостъ и да сж прѣмѣшкава въ нищожѣство.

Свѣтѣтъ види ново савѣршенно произведеніе на умѣтъ ми. Сичкитѣ съ вѣсхищеніе читѣтъ моето твореніе, сичкитѣ превѣзносатъ способноститѣ ми. Сѣга, като сж упокож на лавроветѣ. Сичкитѣ ми желанѣж на сърдцето ми испланилсжж. Савѣстѣ ли съмъ азъ доволенъ? . . . Не, оше нови безпокоини чѣства вѣсмѣщаватъ ми дшжтж: видж чема, който желе да сж сравни съ мене; видж много сѣперницъ, които ислѣзѣтъ на попрището и земѣтъ да прѣспораватъ у мене славжтж ми. Схъ, азъ мѣслихъ, че никой на такѣвъ подвигъ не ще да излѣзе, — и сж измамихъ. Нъ, уѣренъ въ достойнството ми, смѣло излизамъ на вой съ сичкитѣ, които завиждатъ на славата ми и не щъ да сж почитж щастливъ до тогава, кога творческѣтъ ми дрѣхъ не мж възнесе по високо отъ славитѣ, къ дрѣзновени савѣстницю.

Неразсѣдѣни челака! Оше ли пристрастіето за славата не ще да пристани да вѣзми щѣва тишината на дшата ми — Оше ли нейнѣтъ вѣтъ, който та наказва не ще да са утоми? Ты си подокенъ на оногози страдалицъ, който е прѣвзетъ отъ живиницѣ, който непрѣстанно пѣе и не може да исгаси пожиращѣта си жажда. Каква да непріокрѣтѣшъ слава, савѣга ще чѣствѣвашъ умноженіето на иститѣ желанѣа . . .

сѣдѣва.

Памѣчно заносенѣ въ Англіа — Ота смирна иота Купръ прѣимаше Англіа мало нищо хлопчатѣ вѣмѣга (памѣкъ), колѣкъто и трѣкѣваше во седмъ-надесятѣе столѣтіе. На 1786-е лѣтъ, внесохѣе въ сичко Бретанско царство 19,900,000 литръ; отъ тѣхъ 5,000,000 вѣхѣ отъ смирна градъ, и дрѣги странѣ въ Тѣркіа; 5,800,000 отъ Бретански западнѣ Индіи; и 9,100,000 отъ Галлійски, Испанійски, Портогалійски и Оландійски новопоселенни мѣста.

А на 1828-е, донесохѣе 227,000,000 литръ памѣкъ; сирѣчь 151,752,000 отъ соединенни житѣлѣства Американски; 29,143,000 отъ Бразиліа; 32,187,000 отъ восточнѣ Индіи; 6,454,000 отъ Егѣптѣ; 5,893,000 отъ Бретански западнѣ Индіи; 726,000 отъ Колонкіа; и 471,000 отъ Тѣркіа.

АНЕКДОТЪ ЗА ЦАРИ ПРЪССІАНСКІИ.

Великій Фридерикъ, царь Пруссійскій, понеже мѣ пречеше и досаждаше една мѣльница (воденица), коа беше предъ прозорцѣ палатскіи и запираше мѣ вонкашно гледаше, прати да пѣта господаря и колъко ще сака да мѣ а продаде, та да а развали той, за да мѣ не пречи предъ палатскіи прозорцѣ. Не а продавамъ за никоа цѣна, отговори небожливый (небпашенный) Пруссіанинъ; а Фридерикъ се разгнѣва, и заповѣда веднага да а развалятъ. А мѣльникъ, неинъ господарь съ прекръснатъ рѣчѣ рече тихъ и жалостливъ: „нека а развалятъ, но Пруссіанма законъ., И веднага наче прозѣка (дава) на противъ монарха, и получи щастливый хѣпѣхъ. Сбданище законное сбданъ Фридерика, и принѣдан го да направи мѣльница мѣ, и да плати още доволнь доьги, за да утѣши мѣльника за онова що го озлоби неправеднъ. Царь се оскорбизае, но показа свое великодѣшіе и рече на свои дворницѣ: азъ радѣвамъ се като гледамъ че се намѣрѣватъ въ мое царство праведни законъ, и праведни сбданъ.

Той анекдотъ (неиздано) е познатъ отъ всички ученъ Пруссіанъ, но беше потреба да го изречеме за слѣдѣющее. — Предъ десѣтъ почти годинъ, видѣхъ и на слѣданикъ на тогова разумнаго и дерзостнаго мѣльника беше станалъ, именѣмъ Франкъ, кой като беше падналъ въ големи приключеніа сбдани и сиромашки за причинъ войнски, пѣта на тогавашнаго цара Пруссійскаго, и казѣваше мѣ: че таа мѣльница, коа некогашъ Великій Фридерикъ желаше да купи, и коа предѣда неговъ не рачи да а даде и противъ на цара направи, азъ а давамъ сега съсѣ всички ми волѣ, ако обѣщате Ваше Величество да а купите. Царь отписа веднага саморѣчнъ слѣдѣующій отвѣтъ:

“Возлюбленный мой со слѣданиче (комши), — Не можемъ да те оставимъ да продадешъ таа мѣльница; требѣва да остане на ваше семейство до толькѣва до гдѣто се намѣрѣва мѣлкой отъ вашъ родницѣ; защото принадлежи на повѣсть Пруссійска. скорбимъ са обаче, за що се намѣрѣвашъ въ големи приключеніа сбдани и сиромашки; за това ти пращамъ 6,000 талара за да поставишъ починъ твои дѣла и да се не намирашъ въ сбдано и сиромашко состоаніе, и надамъ

се да ти е доволно това отъ 6,000 таларовъ количество.

Познавай ме секога за любезнаго ти со слѣданика (комшѣ).

Фридерика Гелѣльма.

НОЩЪ БѢДОТВѢННА.

Колькуна са ходили по брегове Лангскіи †, предъ Родига ‡, знаатъ добре, че колъкѣто половинъ часъ отъ тоа градъ намѣрѣватъ се въ таа рѣка, единъ или два островцѣ (адитки;) а онаа вода що е помеждѣ тѣхъ и помеждѣ брегове земнъ не е повече отъ една нога дълбока; мнозина обаче не знаатъ, нито са пакъ прочели да познатъ че таа рѣка некогашъ толькѣва внезапно дотича, што въ разстоаніе прималовременно веднага покрѣва земни брегове, и въшѣреченни островцѣ въ вода потѣхнѣватъ.

Вдинъ вечеръ въ послѣдніи дни мѣсѣца Маѣ, пристигнахъ среца Единиъ отъ тѣхъ островцѣ. Водъ рѣчнъ бѣха бѣстрѣ и чисти както кристалъ, (стакло) и течѣхъ тихъ по речнъ ситни краснъ камѣшки (каменцѣ); онъ островецъ, кой беше далечъ колъкѣто до пѣть десѣтъ лакти отъ берега, на кой стоехъ, правеше се, сир. виждаше се тѣвѣде многѣ привлекателенъ и радостенъ отъ негова призлишна зеленице (зеленице), и отъ неговъ прекраснъ, разношарнъ и меришливъ вакѣнѣ. Това привлеканіе направи ме да прегазимъ рѣчна вода и да пристигнемъ до онъй привлачителенъ и радостенъ островецъ. Дълбина поточна не намѣрихъ повече отъ двѣ нозѣ, а той островецъ виде ми се по драгъ и милъ отъ онова зрѣніе що се гледаше отъ среца; и като набрахъ една везаница цвѣте (пѣчекъ цвѣтовъ), легнахъ на онова прерадостно и весело зеленище, и вдахѣхъ на радостни размышленіа и помнѣнѣта отечественни, прѣательски и прѣдеприключителни, кои приносеше съсѣ себѣ онаа цвѣтна меришливость.

† Ланга или Ланга рѣка, изтича изъ Альпински горъ, и стича се во Адриатическо море.

‡ Родига е градъ на южна страна отъ Домбарѣа, вообщѣ се казѣва Ровинго.

Като се намѣрѣвахъ така въ радостни размисленія, едвѣмъ не беше прѣшло още едно патнаесатоминутно время, ето, отъ далечъ гласъ пристигна легкъ до мое слѣшанѣ, и сначала почини ми се да е гърменѣ,—защото многѣ гърменѣта се чѣха отъ сѣверна страна на тоа дѣнь; но когато послѣдваше да става едина отъ дрѣвѣ по големѣ, поимахъ го още за едина отъ оныя далечны трескавицѣ, кои толькѣва честѣ послѣдватъ на полѣдна страна отъ Альпински горы. Послѣ обаче отъ малкъ нещѣ, гласъ се промени, и чѣшесе както морскій; понеже окаче стана още по големѣ, скочихъ трепетнѣ, и — цѣ да вида! гледамъ да приближава едина планина отъ черны воды устремительны на мене съсѣ едно прѣсильно вѣрзанѣ, и сега фѣчатъ повече отъ трескавицѣ и гърманицѣ.

Нито едина минута не требваше да изгѣбимъ; поверхность островска ще се покрѣе веднага, а да отѣгнемъ и да пристигнемъ на грецнѣй врегъ беше невозможно; защото ме почти веке пристигнѣвахъ оныя страшны и устремительны воды. Веднага прочее прибѣгнахъ при едно отъ тамшени големи дрѣвеса; и бѣхъ изкачилъ на него нѣкои до чѣтѣри лакти высокъ, пристигна до острова оный силнѣй и страшнѣй потокъ. Негова сила, колькѣто прихѣждаше по на близъ, толькѣва повече се виждаше по страшна; бѣхъ да не изкрати сиккѣй островецъ, и да го занесе, както пѣчѣрка, и не се надахъ никакъ че нещѣ да изкрати оноа дрѣво, на кое се бѣхъ качилъ. Во едина минута покрѣ сиккѣй островъ и сиккѣи на него сажденіа; а оноа дрѣво, на кое бѣхъ азъ зафати да се клати какъ люлька, но подкрѣплаваше добре. Гледахъ оный страшнѣй потокъ да тече силнѣй подъ мене и да завлача заеднѣ съсѣ своеси устремленіе: стебла и коренѣ многѣ големѣ, мостѣне прѣтрошени, къщны согдѣ, и мѣртѣви животни.

А колькѣто за мене, прѣва и непосредственна, сир. тойчастна бѣда беше ме прѣшла; но катаминутно размисленіе, едина на около ми гледанѣ, показваше че нещѣмъ многѣ да се радѣвамъ за животъ. Защото междѣ острова и крѣга, оный потокъ, кой сила чѣловѣческа не беше возможна да прѣидѣ, течеше тѣхѣде силнѣй напѣрша, и чрезъ едина повече отъ седѣмъ-десѣтъ лакти ширѣ-

на никакка помѣщѣ и прѣдпріятіе не беше възможно да стане. Оноа дрѣво, на кое бѣхъ, на прѣвое устремленіе удѣржасѣ, но слѣдѣ стѣннѣ можеше да се изкорени, — и почти на сека минута пригледнѣвахъ да се възвѣшаватъ оныя страшны воды и да ме пристигнѣватъ, и, отистина, малѣ нещѣ разстоаніе требеше да ме пристигнатъ. Надежда основна дрѣга немахъ, освѣнь или да се смалатъ тѣа устремительны воды, или нѣкоа чѣловѣческа отъ грецѣа помѣщѣ да се сподобимъ; но все беше на прѣтивъ; гледахъ имѣстѣ да се смалѣватъ тѣа се още повече непрѣстанны възвѣшаваша; а помѣщѣ чѣловѣческа отъ грецѣа совсемъ беше невозможна; защото на онаа страна рѣдѣкъ се намѣрѣвахъ чѣловѣцѣ, нито пакъ беше дрѣмъ, за да се надамъ да минатъ нѣкои, и да согледатъ мое страданіе; но освѣнь то, ако и да се слѣчѣше, не можѣха съ никакѣвъ способъ да ми помогнатъ безъ лѣтка (каикъ), коа нито се намѣрѣваше, нито пакъ можеше чрезъ оныя силны и страшны воды да прѣплѣва. Съ това мое бѣданѣ и пагѣбно состоаніе гледахъ че дѣнь прѣхѣжда, вечеръ се приближава и мрачна нощъ веке ще ме пристигне, и още въ по големѣ трепетъ да ме погрѣзи.

слѣдѣва.

Яр мене, направиха доносъ (плачѣа) и просѣхъ нѣкои стари оправданіа, кои имаха, казѣватъ, на свѣтѣй Грѣбъ. Высока Порта (Диванъ) като прѣа въ смотреніе тоа доносъ извѣсти на Вселенскаго Патріарха, и пригласѣ мѣ да позволи да отѣдѣ на Ярменскѣй народъ нѣкоа частъ отъ тѣа оправданіа, и особнѣ (дирѣкъ) вхѣжденіе (Флаванѣ) въ Каѣолическа назѣваема цѣрковъ, за да праватъ тамъ вѣронспѣдны слѣжѣы. За това, като направиха собѣръ, отидѣхъ при негово прѣвосходство Решитъ-паша, прислѣжника (ридѣалина) виѣшнаго, чѣтырма митрополѣте, междѣ кои отидѣ и Фаворскѣй владыка, и чѣтырма старѣйшинны обѣщѣи, за да прѣдставатъ че това прошеніе Ярменско не е подѣтверждено на докѣры основы (теменѣсъ е сир.)

Глѣхъ нѣкой и нѣмъ, като го попитаха: цѣо е повѣствованіе? отговори: гласѣ мѣртѣвъ, кой подѣваа живѣы.

Странствованіе Мехметъ-

Яли-пашово.

(Слѣдованіе отъ 96-та стран.)

Государь Вгупетскій є на осмь-дегатовдній возрастъ, доброснаженъ, и неселъ (живъ), лицемъ причернъ, обелеченъ во облекла свѣтлогини и златотканни.

Вгупетскій Государь є содръженъ отъ Вгупетъ сосъ затаси Исмаилъ паша, и сосъ дрѹги неговъ чиновницъ, междѹ кои се на-мѣрѹватъ Г. Г. Цыцунъ и Тошица.

На 12-ый Іѹліа въ Петокъ, Негово Величество Сѹлатанъ премина сосъ големо и свѣтло препровожденіе (алай), и отиде во Вмир-гениска джаміа да се клана, споредъ катапеточный обычай. Я Нег. Высочество Мехметъ-Яли-паша Вгупетскій кланасе въ джаміа Мега-Ривматска (Бѹюкъ-дере). Въ тоа вечеръ сатрапинъ Вгупетскій вечера въ палаты царскіи, а на утрешній день содръжи Н. В. Сѹлатана во войнскій радъ, кой стана на поле Хайдаръ пашово. Войнскіи полки направиха тамъ различни обѹченіа (таліме) сосъ голема точность, коа пригледѹваше М. Я. паша съ големо пазенѣ.

На дрѹгій день сички почти чѹждестранніи въ К. градъ первѣйшіи лица (ѹлѹи) поздравиха Мехметъ-Яли паша. Послѣ отъ нѣсколькѹ дена поздрави го и Негово Высочество Вселенскій Патріархъ. Послѣ отъ тока съ позволеніе самодержеско М. Я. паша прейде во Ферапа въ тамошна царска палата. Тамъ като сѣдеше отпѹдѹва во єдинъ день дори да край Воспорскій (въ вода), и привечеръ се пакъ въ Ферапа върна.

Драхлшй (старшй) сатрапинъ става предметъ за катадневни снабѣніа отъ страна верховныхъ прислѹжниковъ. Послѣ отъ малкѹ дни върнасе пакъ въ палата Бешикъ-ташка въ домъ Риза-паша. И отъ тамъ расхожда се по сички вонкашны страны Константиноградски, некогашъ на конь, а некогашъ на царскій пароплѹвъ Вссери-джеднѣ. Вторшй пѹть вечера въ царскіи палаты. На 20 ый Іѹліа прикани го Н. пр. Хѹсрефъ паша на єдна великолѣпна гозба, въ коа бѹха приканени вси почти верховни прислѹжницъ В. порты. Н. Высочество на сектій день є приканетъ на гозба отъ верховны чиновницъ державны.

Мехметъ-Бей, сынъ Ібраимъ-пашовъ, и Сѹпхи-Бей, сынъ сами-пашовъ, кои га дошли

заєанш сосъ дѣдаси М. Ял.-паша, возвыси-хате на степень хѹджеканска сосъ принадлеж-ностны санове (чиновни нишанѣ).

Государь Вгупетскій М. Ял.-паша какво-то стана приканетъ на гозба отъ сички почти верховны прислѹжницъ, така и отъ Нейна В. Царена майка призованъ стана на великолѣпна трапеза за угощеніе. Подокнѹ и на трапеза шо се даде отъ Нейно В. Всме-Сѹлатана, ѹйна царена. Сатрапинъ Вгупетскій за тѹа големы почести принесе и даде мно-гоцѣбны и достогловны дары на прислѹж-ницъ царскіи, и на дрѹги верховніи чинов-ницъ державны, а осекнѹ на слѹги дворны.

Послѣ отъ єдно почти єдиномѣсачное присѣтствіе, кое сатрапинъ Вгупетскій на-прави въ К. градъ, на 5-ый Іѹлѹста мѣсѹца около заходъ слонца трагна за Кавала, за своєи отечество, гдѣто мѹ праватъ големо приѹготовленіе; а отъ тамъ ще прейде во своаси, сир. во Вгупетъ.

Предъ нѣсколькѹ дена, като да трагне Вгупетскій Государь М. Я.-паша изъ Кон-стантина града, прислѹжницъ царскіи и дрѹги верховніи чиновначальницъ державни спѣ-шиха да идатъ да въздадатъ послѣдное посѣщеніе на сатрапина; а Негово Высоче-ство прати затаси, Негово пр. Камилъ-па-ша, за да имъ въздаде това послѣдное по-сѣщеніе; а той отиде въ четвѣрткъ да се представи предъ Н. В. Сѹлатана, за да при-несе своя послѣдѹна должность признатель-на. Споредъ това приключеніе Сѹлатанъ се виде прискорбенъ за отшествіе вѣрнагъ при-слѹжника державнагъ и прикани го да дой-де пакъ предъ него на оный часъ когато пойде да се качи въ пароплѹва, кое и ѹсер-днѹ направи сатрапинъ Вгупетскій въ по-недѣльника, когато трагна. Я слѣдствениш Негово Величество както за знакъ всегда-шнѹа благосклонности обєи на грѣдъ са-траповъ свой образъ (икона) малон зобра-женъ и сосъ многоцѣбны каменіе ѹкращенъ, и рече: че желєе, като гледа сатрапинъ се-кога той образъ, да помни Государаси. Мехметъ-Аліа се преклагодари отъ тѹа бла-госклонны рѣчи. Нег. Величество благоиз-воли да подари и зата сатрапова, Камилъ-паша сосъ по малакъ образъ.

Свѣтилио праведныхъ єіє; а свѣтили-никъ нечестивыхъ ѹгаснѹва. — СОЛОМОНЪ.

Дервишинъ и Палата.

Нѣкой Дервишинъ, като прѣхождаше чрезъ Тартарѣ, пристигна во градъ Балкъ, и влезна по погрѣшности въ Палата царска, коа мѣ се учини да є страннопріемница (Ханъ.) И като пригледна мало неротѣва ондева, влезна въ нѣкой малакъ притворъ (подкѣшникъ), гдѣто постави дисауши, и посла єдно кѣче, за да сѣдне и да ги почини. Послѣ отъ мало нешто като направи това, єто, веднага єдинъ стражъ приближисе при него, и попыта го: какво сакаше тѣка? Дервишинъ мѣ отвѣсти: че има намѣреніе да премине онаа ноцъ въ таа страннопріемница. Стражи палатскіи, соєхъ образъ многъ разяутенъ, казаха мѣ: че той домъ, въ кой се намѣрѣва, не є страннопріемница, но царска Палата. Въ това обаче препирно говорѣхъ слѣдѣше да замине отъ тамъ самъ царь и като чѣ тѣхно препиранѣ, присмѣхасе на погрѣшность дервишка, и попыта го: какво є возможно да є нѣкой толькѣва безуменъ и єдала шото да не разсѣждава Палата отъ страннопріемница? Господарю рече онъи Дервишинъ, дайте ми позволеніе (изинъ) да попытамъ ваше величество єдно или две пытанѣта. Кон сѣдѣха въ тоа домъ, когато се перѣхъ направи? Прѣдѣхъ мой, отвѣсти царь. Дервишинъ рече пакъ: кой сѣде тѣка най послѣшній? Царь мѣ отвѣсти: отецъ мой. Я кой сѣди тѣка сега? приложи той Дервишинъ. Язъ, отвѣсти мѣ царь. Дервишинъ попыта пакъ: кой ще сѣди въ него послѣ по тебе? Младый князь, сынъ мой, отговори царь. Я Дервишинъ като помысли мало нешто, рече: „Яхъ! Величайшій, домъ, кой промѣнюва свои жители толькѣва честъ, и прѣима секога новы жители, не є Палата, но страннопріемница. „

Брѣсначъ на зимно время требѣва да се пригрѣюва, за да брѣсне леснѣ; зацѣто като є тѣврдѣ мразъ, крайца брѣсначкѣи ставатъ както пила или тривонъ; а като се стоплатъ ставатъ равни и остри. Това се пригледна соєхъ телескопъ (пѣдѣла), и по знасе.

Гдѣто нема Управленіе тамъ испадатъ челоѣцѣ; а отъ многъ совѣтованіа прѣиходи спасеніе. — Соломонъ

Испытаніе Ученическое.

Като ставаше ученическое испытаніе за врачевны наѣки во училище Галато-сарайское, въ послѣдній день на 31-ый 18 ЛІА, Негово Величество Сѣлтанъ дойде да чѣе жогато шѣха да се испытѣватъ най перѣи ученицѣ сеа врачевны наѣки. Негово Величество кѣше содрѣженъ соєхъ С. Н. В. перѣорѣнагоси сѣна, почти шестолѣтна възрастомъ. Мѣратъ Вѣфентіа; соєхъ Н. Вис. Мѣхметъ-Или-паша Вѣгупетскаго, и соєхъ прислѣжницѣ Високіа Порты; главный лѣкаръ Пр. Исмаилъ Єдентіа и прочіи учители училищни, кото стоєхъ во дрѣвѣ училищный междѣ воинѣ и ученицѣ, отъ дѣѣ странѣ наредѣнѣ, прѣимаха го, и во онаа сала заведѣоха, гдѣто ставаше испытаніе. Негово Вел. сѣдна на Фронъ нарочнѣ направѣнъ, и имаше при себѣи Н. Г. Вис. Мѣратъ Єфентіа, сѣнаси, и на около си сѣчки дрѣгѣи прислѣжницѣ. Слѣдѣвательнѣ начѣха да испытѣватъ ученицѣ прѣдъ Н. Величество, на Тѣрскій азѣкъ и на Френскій. Нѣкои ученицѣ понеже бѣха прѣшли расположенный радъ учебный, и понеже се показѣха достойни, по испытанію, земаха правильный дипломъ, сир. такова писменнѣ, кое ги прѣдставлява за достойнѣ лѣкари. Нѣг. Величество благоизволе да изрече свое високѣе благодареніе на Пр. Исмаилъ-Єфентіа, управителя сегѣ врачевнѣхъ училища, за успѣхи ученическѣи, и за учебное улаженіе и улаженіе.

Въ това испытаніе удостоихасе за чест 17 ученицѣ, Оттоманѣ; 12 Грѣцѣ и 3 Арменѣ.

Прѣдъ това испытаніе бѣхасе испытѣли нѣкои до 40 женѣ, кои послѣдѣваха потребны наѣки во училище за кабинетство, и земаха позволеніе да бѣѣватъ, и да гледатъ родильницѣ.

Не прѣдъ многѣ время Негово свѣтѣйшество Вселенскій Патріархъ заєднѣ соєхъ многѣ Прѣосвященнѣйшы Перѣосвященницѣ и Прѣпочтеннѣ Єдиноплѣменнѣ Господари, прѣдѣставлява во многѣ ученическѣи испытаніа, кои станѣха во общинарѣдноє училище шѣо є на Кѣрдѣ чѣшме, и во онаа шѣо є во Халѣки островѣ.

и немаше спосокъ да направи пристойно у дѣвольствіе на своего гостя или странно-приимца той го отваждале въ дръгъ домъ, гдѣ то имаха неговъ братовщинъ спосокъ да гостятъ и єдно и дръго братовщинскій обитаніа бѣха оговни со съ прекотъ и дравеса обградени. Чѣсто се оваче прѣмѣшаваша тѣа народи отъ єдно мѣсто на дръго по сходно; за това и лесно не можеше да се опише о собнонародно мѣстоположеніе междъ тѣа старо. Германскіи жители.

Онѣа цю бѣха по почтенни люде имаха облекло тѣсно; а прости и сиромаси хора бѣха почти както голи: тѣраха вразъ себеси само єдно горно облекло, съ кое се завиваха, и со съ клечка го закопчѣваха, безъ рукави и пр. Така и тѣхны жени рзцѣ имаха все го-лы, и гърло открыто. Голѣма жестокость показываше єдинъ мжжъ, като познаеше во своаи стопаница нѣкое блудодѣаніе и порока. Германскій дѣца никакво ученіе немаха, нито нѣкое добро воспитаніе и обш-новеніе: ходѣха отъ колѣна до долъ голи на самъ на татъ весь день; или пасѣха пи-лѣта, гаски, телчина и пр. Помеждъ тѣа хора онѣи чловѣкъ цю имаше многъ чѣлатъ и многъ сродницъ и прѣатели, кѣше въ голѣма почестъ и достоинство. Вражда и прѣатель-ство въ тѣа народъ кѣше наслѣдственнъ. Позорища и дръги игри помеждъ имъ не ставаха; обшнѣа оваче мѣжественни и ю-начки правѣха. Като Фатѣха некогашъ рокъ отъ свои непрѣатели, не ги употребляваха со съ жестокость. Тѣа хора имаха обшчѣи като умрѣнѣкой да го оплачѣватъ жени, и той плачъ продолжаваше въ доволно время.

Междъ тѣа многочисленны и различны въ тѣа землеописна Германіа народъ по приизлишности два народи се намѣрѣватъ дѣаметрительно особни и сокотвенни: сла-ванскій въ большаа часть Германска (Бра-товщинска), и Нѣмскій, Тевтонскій сир. и Аллеманскій. Славанскій народи въ Гер-маніа, като глѣдаха Тевтонскій народъ че є совсемъ различенъ отъ тѣхъ спорѣдъ синки обшчѣи и нравѣа: а наипаче като не раз-бираха и не разѣждаваха Тевтонскій азъкъ, нарикоха ги: Нѣмцы, нѣмъ сир. защото имъ се виждаше Тевтонско говорѣнѣ така, каквото єдинъ нѣмъ чловѣкъ да говори. И за такаа причина Тевтоне прѣимаха това наименованіе отъ братовщинъ. Тѣа оваче сами себеси се называли: Тейтшеръ, кое да-

тинѣ прѣтѣсриха въ Тевтонъ; а Галле Тен-ктеръ (Tencteres). Тевтонскій сир. Нѣмеч-кѣи народи на Кесарево и Ивѣстово время намѣрѣвалисѣ на Костокъ отъ Рейна рѣка по большей части къ сѣверный уголъ Рейн-скій. Тѣхно прѣисхожденіе виждаше да є отъ скандинавіа; защото Тевтонскій народъ има такіа нравѣа и обшчѣи, какіото и скан-динавіанѣ.

Тѣа Германскіи народи показиваше напро-тивъ Римскѣа державы прѣдъ єдно сталь-тѣе прѣдъ Р. Хрѣстово това противле нѣе на Римски державы и насиліе отъ тѣа народъ ще видиме чѣво многъ вѣкое се про-должи. Перво и перво насиліе направиха симѣре Цимѣре сир. (старожили). Юте се у-стремѣха на противъ Римъ градъ както є-динъ селѣнъ порой; съ това сѣщо устремле-ніе пристигнаха дори до Испаніа, но безъ никакво успѣхъ. На 53-е прѣдъ Хр. узѣ (U- sipiens), Тевтоне (Tencteres), содржнницъ V- зови прѣйдоха Рейна рѣка, ставиваше со съ Треванъ, и со съ Нѣранъ, насилѣха тамъ въ Галліа Римска войска и конечнѣи щѣха да истрѣатъ, ако не бѣше современнѣи прѣсти- гналъ Кесаръ 18 лѣтъ да а избави. Сначала тѣа вышереченни народи показиваше изъ Германіа така, каквото и Колотнацъ (Truc- teres), многосильный и военный народъ; така и Чѣсовицъ (Chamaues) и Чѣговацъ; Зѣфро- ловицъ (Calles), кои се виждаха тогава починни и докросостоанни; Зѣвнацъ (Gaudes), кои се намѣрѣваха тогава междъ Бмисіа рѣка и Лѣва рѣка. Зѣвнацкѣи народъ Тацѣтъ похвала- ва многъ: Il (Tacite) les appelle le peuple le plus illustre de la Germanie, puissant et nom- breux, et soutenant sa grandeur par son attache- ment à la justice. Sans avidité, sans ambition, tranquilles et isolés, ils ne cherchoient point la guerre, ils n'exerçoient ni rapines ni brigandages: d'anzaut plus respectés de tous leurs voisins, que leur puissance n'était à charge à personne, et qui ne faisoient point seoir leur supériorité par des injustes. Et ce n'était point molesse de leur part. Il savoient faire usage des armes et assembler des troupes, lorsque le besoin le de- mandoit: ils étoient forts également en infanterie et en cavalerie. Mais ils préféroient le repos par esprit de modération: et cette sage conduite augmantoit leur gloire et leur renommée. Тѣа Зѣвнацъ Птолемей называ: Кавъхи, отъ Бланинскій глаголъ. Кавъхѣе сир. хвалюса, славимса и пр. чисто значеніе славанско, славанѣ сирѣчь, спорѣдъ тѣхно называніе.

Хердски, и свеке.

Послѣ отъ тѣхъ Кавханъ, славанъ и сир. Тацѣтъ воспомѣна: Хердски (Chercisci, Chervci, Servito, Srebistes и пр.), сир. Германскій серке, кои са живѣли въ сѣгашна Саксонія междѣ Прѣсія, Австрія и Германія. Казѣва че са кшли преизлишнѣ славни въ повѣствованіе, за тѣхнѣ соотечественницѣ и за тѣхнѣй начальникъ Ирминъ, славнѣй защитникъ Братовщинскѣй свободы. Послѣ отъ тоа сербскій въ Германія народъ Тацѣтъ воспомѣна Фрезонъ, союзницѣ сир. Я наипаче воспомѣна и представлава свѣвъ, славанъ сир. и словомъ и дѣломъ. Той славанскій народъ въ Германія, спорѣдъ слѣдовательное изреченіе, най пространѣнъ ѣ, най славенъ ѣ, най похваленъ ѣ и най превосходѣнъ отъ вси Братовщинѣ:

Les suèves remplissoient tout le cœur de la Germanie, depuis le Danube jusqu'à la mer baltique: nation prodigieusement nombreuse, qui se subdivisoit en plusieurs peuples, et chaque peuple encore en plusieurs cantons. Тѣа свѣке оставаха крѣпкѣ да имъ растатъ дѣлѣ; заплѣтаха ги и засѣдѣваха назадъ, на правѣваха ги на таковъ вѣзель, кой превосходѣаше глава имъ; спорѣдъ това различаваха свѣке отъ сички дѣлѣ народѣ. свѣке се кланаха на дѣвеса на лѣси, на богина житница и пр.

Дѣлѣ подъ различни наименованіа славанскіи народѣ, описѣва Тацѣтъ въ тѣа Братовщина (Германія), какъ то Вандавъ, Вендѣ, Андѣ, Лахи, Чѣхи, Готѣвъ (Гѣтонѣ Угличанѣ сир.), но какъ многочисленнѣ оставамъ сѣга, слѣдовательнѣ свѣке описѣмъ ги, спорѣдъ тѣхнѣй различни времена и лѣта, кои се продолжаватъ въ повечѣотъ дѣсѣ столѣтѣй. Сѣга нека видѣме мало нищо за тѣхнѣ повѣствованіе во время 18-ліа Кесарѣ и Авгѣста. Видѣхѣме на 58-ѣ, че Ирвинъ, храбрѣй начальникъ Братовщинскѣй преидѣ Рейна рѣка, влѣзѣ въ Галліа и великѣй страхъ на Кесарѣ и на Римланѣ своимъ орѣжіемъ нанесе, гдѣто заеднѣ со сѣа Братовщинѣ велики повѣдѣ на противъ Кесарѣ направи, и принѣдѣ го да предпоче миръ съ Братовщинѣ, нежели вранъ и кой. На Авгѣстово время въ разстоаніе четѣрѣхъ или пѣтъ лѣтъ многѣ сраженіа кровопролитни направиха тѣа Германскіи народѣ со сѣа Римланѣ, кои се разбѣха тѣвѣрѣдѣ на дѣсно при Бѣмисѣ рѣка.

На 11-ѣ лѣто предъ Хр. серке (хердски) въ Германіа имаха страшни и кровопролитни сраженіа со сѣа Римланѣ. Така и на 9-ѣ като се бѣха ставили заеднѣ со сѣа свѣвъ. Въ тѣа со сѣа свѣвъ ужасни сраженіа погина чинѣначальникъ Римскѣй войнѣ Дрѣвъ, братъ Тивѣрѣвъ. На 8-ѣ лѣто пр. Хр. Авгѣстъ постави и опредѣли Тивѣрѣ да ѣ чѣначальникъ Римскѣй. Той военнѣй мѣжѣ Тивѣрѣй подъ наставленіемъ миролюбивѣвъ Авгѣста, какъ клѣпораздѣмѣ, не предпоче вранъ и бой съ тѣа свѣврѣвъ Братовщинѣ, примѣрѣ съ тѣхъ пристойнѣ, и така по сѣкадѣ стана тогава миръ, кой предвѣзѣствѣваше истиннѣй миръ на землі съ пришествіе Господѣ, кое стана на пѣтое лѣто въ двадѣсѣтъ и пѣтъ дѣнь Дѣкемвѣрѣа мѣсѣца.

На 1-ѣ лѣто Господѣ, Парѣланѣ имаха голѣмо приѣготовленіе на противъ римскѣй державѣ. Казѣватъ да са се били съ Римланѣ, но не описѣватъ повѣствоватѣли подрѣкнѣ за това вѣнѣ. Воспомѣнатъ самъ че Фратъ Царѣ Партанскѣй голѣмо надмѣніе и гордѣсть показѣваше въ тѣа приключеніа, като писѣваше на Авгѣста Кесарѣ: Въ това тѣхнѣ взаимно писѣванѣ Фратъ называше самъ сѣкѣси и подписѣваше: Царѣ Царѣй; а Имперѣтора Авгѣста наименоваше: Кесарѣ, со сѣа тѣла сир. Кесарѣска почиташе го. Не люкомѣтежнѣй свѣке Авгѣстъ примѣрѣ съ тогова надмѣннаго Партанѣна: испрати Гайна на 2-ѣ лѣто Господѣ, и согласиѣхѣсе за миръ во єдинѣ островѣ Вѣфратскѣй. Вѣфратъ рѣка ги раздѣлаше, като се разговараха, коа бѣше и предѣлъ на Римска и Партѣска держава. Тога като ставаше на Востокъ междѣ Партанѣ и Римланѣ, германскіи народѣ на Западъ непрѣстаннѣ насилѣваха Римска держава въ Галліа. На 4-ѣ лѣто, Авгѣстъ испрати Тивѣрѣ да ги вѣе. Той премѣна Рейна рѣка, за да насѣли и да вѣе сѣрѣвъ (хердски), но като стана зимѣ, вѣрнасе въ Римъ.

На 5-ѣ лѣто, Римланѣ пострадаха голѣми и страшни приключеніа: єдно страшно землетресѣніе стана; Тивѣрѣ рѣка прѣла, отне се мостъ, и Римъ градъ направи да плыва сѣдѣ дѣна въ вода; слѣнце се помрачи (єклиѣфѣсѣ тѣ илиѣ; и єдинѣ голѣмъ гладъ посѣдѣва. Въ това время Римъ градъ имаше повечѣ отъ двѣстѣ тысячѣ гражданѣ; а сички дѣлѣ цѣ не бѣха на сѣтѣ гражданѣ, изгнани изъ Римъ станаха, за сѣдѣсѣтъ.

Въ таа година на пролѣтъ Тиверій отиде пакъ въ германіа на противъ нейны жители. Зыбнацъ (Кавхине), и Лонгобарде (Длагобраде), кои сѣдеха тогава въ предѣлѣхъ Крениаго-Бора (Брандебурга) отъ сѣде и отъ възде отъ лаба (Бальба) рѣка, многодержостны го погосишаха, бихасе съ него многѣ опорны, и сѣтне миръ согласиша. На 6-е, обаче, като гледаха че Тиверій се приготвѣва пакъ да се бѣе съ Братовишны, тѣа се совокъпиша на едно, а наипаче: Хехе (Гораки), Войне или Боемцъ, Полѣсане (Кабде), кои. вси по-неже се распространѣваха около Морава рѣка (Маркъ) Нѣмцъ ги нарекоха: Маркоманъ (Моравски людіе). Соединихасе прочее вси за-единъ и приготвѣвахасе за бой. Избраха за начальника си Миробѣда Краля. Той предъ довольно время беше сѣделъ въ Римъ, и какъ бодрый мѣжъ беше удостоилъ големы почести тамъ отъ Августѣа. Но какъ честолюбивъ и властолюбивъ дойде во своеси отечество, стависе за-единъ съ свевы, распространѣ свои сила, и постави тамъ, гдѣто є сега Боеміа, едно многораспространо царство и нарече: Царь Маркомановъ. Като приготви сичка Братовишина за бой, испрати свои посланницъ въ Римъ на Августѣа, да го пыта за каква причина испраца Тиверіа на противъ имѣ. Августѣа Кесарь, като усети современны че Панноніане, Далмате, соединени съ Даци и Мусіанъ на противъ Римскіа державы, веднага се примири съ Миробѣда, Маркоманскаго Краля, и върна Тиверіа, кой беше тогава тръгналъ на противъ Маркомановъ.

слѣдѣва.

ПОРЯДОКЪ ВЪЗНИМАТЕЛЬНЫИ.

“Надеждъ твои”, казва Сратій, “нека са соразмѣрны съ краткое время; часове се преминѣватъ, като се разговараме; придобывай на тоа частъ, и не се увѣривай многѣ на оный кой ще стане сѣтне.”

Любопытно є и дослословно, колькѣва прекословиме и противо говориме въ самы себеси спорежъ наше долгоденствіе и многожизнѣнѣ. Скореемсе вси вообше за краткій нашъ животъ, но желаеме и благославяемсе да пристигнемъ конецъ и свършѣнѣ катагодно. Оный кой є на малѣкъ возрастъ желѣе нестерпимъ да пристигне на големы

возрастъ; като пристигне на возрастъ, желѣе да придобѣе богатства; като придобѣе богатства, желѣе да се удостои почести; и като се сподоби почести, желѣе да се от-трѣгне на самѣ спорежъ таковы спосѣвъ и начинѣ, ако и да казваме вси че сичкій нашъ животъ є кратокъ, различни обаче неговѣ раздѣленіа виждатъ ни се длаги и нестерпими. Вообше вси желѣеме да имаме животъ многолѣтны, а оный времяа цю го составатъ сакаме съ радостъ да се прекратѣватъ и да се смѣлюватъ. Оный цю дава денѣги на заемъ, за да прѣима во уреченное время за тѣхъ придобытокъ (Файда), оный кой дава къшаси, лавкати (дѣканаси) и дрѣго такова нещѣ отъ своеси иманѣ, за да прѣима заплаата во опредѣльное время, очекѣватъ и съ чѣтыри очи гледатъ да пристигне уреченное время и да се свърши, за да зематъ онова цю са согласили; политическій чловѣкъ щеше нещадно и безъ скорѣ да изгѣи три години отъ свойн животъ, ако можеше да распредѣли сичко нещѣ така, каквото той чинеше че ще стане послѣотъ толькѣва время; единъ ревнителъ за нѣкое нещѣ, за да полѣчи онова цю желѣе, и ако да беше возможно една година щеше да прѣпочита да мѣ става кратка толькѣва, колькѣто една минѣта. Така, совсемъ цю наше время прѣхожда скорѣ, нше обаче желѣеме во многѣ части и раздѣленіа животни да прѣхожда още повече скорѣ. Во единъ день досадни ни стабатъ многѣ часове, а желѣеме да прѣхождаме и живееме години цѣлы и многѣ; прѣхождаме живота си какъ една вещь (страна) пѣлана отъ дивы и безводны пѣстыни, на дѣ кон щѣхъме радостны да прелетиме, за да пристигнемъ во оный радостны и плодосны островцъ (адички), кои ни се представлѣватъ тѣка ондева въ наше мечтаніе и воображеніе така.

Яко раздѣлимъ чловѣческій животъ на двадѣсѣтъ части (участки, парчета), щѣ намѣримъ че многѣ чловѣцъ деваѣ-надесѣтъ части прѣхождатъ на всѣхъ и празны безъ никаква сладостъ и безъ никакво дѣло. Спорежъ това обаче опредѣленіе приключаватсе оный, кои отъ нѣкои приключеніа не при-нѣждаватсе да се занимаватъ въ нѣкое дѣло. За такѣва се намѣрѣва Порядокъ за-нимательный.

Первъ и первъ самое обѣченіе (алацисъ-

нанѣ) докредѣтельно може да даде доволь-
но заниманіе на трѣдолюбинѣйшаго. Коль-
ко ли часове катъ день не може нѣкой да у-
потреби, за да совѣтѣна оныя що са недѣ-
чени, да утѣшава оныя що са скорбени, да
помага словомъ и дѣломъ на сиромасы? Коль-
ко пѣти имаме благовременность да смира-
ваме диксѣть и безумно склоненіе за нѣкое
противно собиранѣ и отѣтѣпленіе да оправ-
даваме оногова кого безъ причина (каба-
хатъ) оклеветиха, да укротяваме оногова
що се е разгнѣвалъ, да исправяваме оно-
гова що се е обладалъ отъ нѣкоя страсть,
да прасѣцаваме сѣвѣрнаго (увѣренность
на праздно). Отъ тѣа по словесніи и пора-
достніи заниманіа гаѣ може да намѣри че-
ловѣкъ?

Свѣстѣна и дрѣгъ видъ добродѣтельный,
пристойнъ и способенъ да ны направи да се
занимаваме въ нашы уединены часове; си-
рѣчь присвоеніе и приобщеніе, кое секій сло-
веснѣй человекъ длѣженъ е да сохрѣнава и
да има съгъ своего великаго создателя Бо-
га. Оныи кой се навикне да чѣстѣна и
ощѣнава всегдашно присутствіе Божіе има
секога милостива любовь и склонность, и
радѣвае като смѣсли, че се намѣрѣва съгъ
своего предрагаго и аѣшаго пріателя. На
такова человекъ никогашъ не мѣ е досадно
время. Той не страда, сир. не мѣ е досадно
като е уединенъ. Негови смѣшленія и не-
гови терпѣніа са тогава по дѣйствителни
отъ оныа що иматъ дрѣги человекы: негово
сърце се распалюва отъ благоговѣніе, на-
палѣвае отъ надежды и радѣвае, като у-
сѣща че се намѣрѣва предъ оногова, кой го
отъ секаде забѣскала; или напротивъ изли-
ва свои скорби и страховѣ предъ оногова
кой сохрѣнава и сичко нещѣ свѣтско чѣва.

Такова заниманіе, каквото прави единъ
добродѣтельный человекъ, става двойно:
одно, че препровождѣа свои время въ до-
бродѣтельно заниманіе; а дрѣго, че содѣй-
ствѣва за такѣа нещѣ, въ кои вѣчныи
нашъ живота ще пріима свой шаръ и знака
отъ тѣа часове, въ кое се занимаваме сега
или въ добротвореніе или въ злотвореніе, —
таа предпріятна сила за тоа Порадокъ за-
нимательный става прочее двойна.

Дрѣгій Порадокъ занимательный прави
человекъ да нема досадливо время: като не-
машъ въ нещѣ да се занимавашъ, отиди
при нѣкого искреннаго пріателя. За да

се разговоришъ съгъ него за сичко нещѣ и
така благопріятно да употребишъ свои
время и отъ пріателѣа да се пользувашъ
за онова що се разговарѣте. Защото, во-
истинно, разговаранѣ що става съгъ одного
раздѣна и добродѣтельна пріателя, много
е предпочтенно отъ секо нещѣ: Слѣчава
и утѣшава твоѣ сердце, очистѣна и удобра-
ва твой умъ, ражда размышленія и помя-
тіа, подкрѣплава сека добродѣтель и добри
намѣренія, укротѣна страданія и придѣва
время благопріятно и благодарно. Така
придѣва человекъ благопріятно и благо-
дарно время, и когато отидѣа при досто-
инъ, мѣдри и ошѣполезны мѣжы.

Намираѣсе и дрѣги многочисленни и пре-
любопытни Порадоцы занимательни, за да
нема человекъ досадно и праздно время, но
най предпочтенъ и най приспособенъ Пора-
докъ занимательный е да прочита человекъ
различни списанія. Отъ сички дрѣги спо-
собы занимательны прочитанѣе на человекъ
словесна най легко и най полезно занима-
ніе. На секій часъ и на секо время може да
пользува человекъ, като прибѣгне при него.
ѣа прочтеніе се разговарашъ не самъ съ пріа-
тели и непріатели, съгъ раеночестны и рав-
ноосильны, но и съ превосходны, премѣры,
верховны чиновницы, начальницы, царѣ и
самодержцы. Като прочита человекъ различ-
ни списанія, глѣда какъ въ зѣрцало (огле-
дало) сичко нещѣ що става на свѣтѣ, спи-
санія са както едно безцѣнно сокровище, и
богатство на живота человеческѣа неизчер-
паемо. Сичко нещѣ що е ставало сначала свѣ-
та и сичко нещѣ що става сега на сичкѣй
свѣтѣ представяна го ясно, а не испорчен-
но и погрѣшно каквото пристѣва да се
повѣстѣва и да се говори изъ уста мно-
говѣдѣа и неточны. Въ писанія се намѣ-
рѣва най предпочтенна точность и довѣрен-
ность. Онова що се разговара человекъ въ
прочтеніе не е подобно и прилично на о-
нова разговаранѣ що става съ различни ли-
ца; защото тѣхна разговорка по большей
части става за тѣхна польза и за тѣхно
добро (секій при себѣа тѣгли покрывкаси,
спорѣдъ ошѣаа пословица). Я въ прочита-
нѣ що става разговорка, ошѣвъ за твоѣ
польза и добро, на дрѣго нищѣ не привле-
дѣва; таа става съгъ лица раздѣни, съгъ
лица мѣдри, съгъ лица искѣни, съгъ лица
кои са испѣтали и словомъ и дѣломъ по-

добрѣш сичко нещѣ що става на тоа свѣтъ за челоувѣческа польза и за добро наставленіе, и съ толькѣва трѣдове и премѣдри мѣшленія оставили са ни пать, въ кой като ходиме да се не сопнѣваме и да не падаѣваме въ бѣды и убѣтоуш. Като прочита списаніа, съсъ таквѣа, казвѣмъ, лица се разговарѣме, кои, освѣни наша польза и добро отъ тѣхны трѣдове, дрѣго нищо не искатъ. Тѣа не са съ насъ заеднѣ та да речѣме че са направили тѣхны списаніа за своѣа польза и за своѣа придобѣтокъ. Тѣа са се раздвоили отъ насъ предъ толькѣва годинѣ, и предъ толькѣва вѣкове. Тѣхны списаніа на дрѣго не пригледѣватъ, самѣ на наша польза и на наше добро. Тѣхно добро и тѣхна слава е то: да се пользѣваме нѣше отъ тѣхны трѣдове, да ходиме съ тѣхно наставленіе и съ тѣхенъ добръ примѣръ на правѣ пѣтъ, кой нѣ забѣжда на всако благочиніе и на всака слава и похвала.

Като прочитае различни списаніа що са останали отъ премѣдри и благоразѣмни лица, не самѣ че намѣрѣваме Порадокъ занимательный, за да немаме досадно время и да го препровождаме благодарнѣ, но намѣрѣваме различни примѣры за сичко нещѣ що на животѣа употребѣваме и правиме. Въ тѣхъ гледѣме каквы успѣхи може да прави единъ земледѣлецъ и орачъ во своѣа дѣло и во своѣа катадневнѣ занимательнѣ трѣдове. Въ тѣхъ гледѣме каквы успѣхи и какви преимѣщества може да придѣбѣе секій хѣдожникъ, секій трѣдолюбѣцъ. Въ тѣхъ гледѣме секаквы постѣпки що правѣтъ различни хора, различни челоувѣцы во свои различни предпріѣтіа, во свои различни искѣства, во свои различни преимѣщества, и во свои различни и многовиднѣ работѣ, отъ кои иматъ и своѣ бѣтіе достославно и достопохвально. Съсъ една рѣчь тѣхны списаніа са за просвѣщеніе ума челоувѣческаго и наставленіе на всакое благополѣчіе. Като прочитае тѣхны списаніа, кои са както една прекрасна градина, насаѣана съсъ плодѣносни дрѣвѣса, и благоуханнѣ цвѣтове, може да отѣвѣгнѣваме отъ онова що е отъ глѣгове и трѣнѣ пѣзано, и да приѣвѣгнѣваме при онова що е благоплодно и благомернѣшико. Така като правѣтъ вси благоразѣмни людіе и вси значительни и достословни народи на свѣтъ и като послѣдѣватъ на таковъ По-

радокъ занимательный, каквото описахѣме, нематъ досадно и праздно время, и пристигѣватъ на такваа степенъ и достоинство, каквото гледѣме и чѣме за сички просвѣщеннѣ народѣ на земли.

Обозрѣніе за вѣшереченное.

Рекохѣме по горѣче най приспособенный Порадокъ занимательный за да немаме время досадно не е нищо дрѣго толькѣва по пристойно и по лесно колькѣто прочитанѣ различныхъ списаній, но нека посмотриме мало нещѣ и да видиме това прочитанѣ кога и какво бѣва, гдѣ и съ каквѣа способъ и съ какво средство става.

За да се пользѣва челоувѣкъ отъ онова що прочита первѣ трѣбѣва да избѣре такова едно время способно и мирно, щѣто да поима понатѣа леснѣ, като мѣ е умъ миренъ. Тѣва, сир. за това що говоримъ, знамъ че мнозина ще рѣчатъ: за прочитанѣ немаме время. На таквѣа отговарѣмъ съсъ онаа общѣа пословица, коѣ казѣва: една домакинѣка като нещѣ да замѣси хлѣбъ, она дѣватъ дни съѣе крашно. Колькѣ многѣ и да има челоувѣкъ работѣ, колькѣ многѣ и да е обѣшкѣленъ отъ различни приключенія и обстоятельство, като предпочита занимательный Порадокъ, той междѣ 24 часѣве, междѣ една седмица, нека рѣчѣмъ и мѣсѣцъ, намѣрѣва по крайней мѣрѣ единъ часъ за прочитанѣ, отъ коѣ не самѣ че намѣрѣва польза, но и олегѣчѣва се отъ свои въ различни работѣ и преплетенія, като прочита нѣкое списаніе, а наипаче разнѣвидно и политично. То щѣе мѣ стане причина, за да се отмахне мало нещѣ отъ ношедневни размышленія и многовидни свои попеченія, отъ кои не е никакъ миренъ, и отъ кои като се освѣбѣди мало нещѣ, поима ги и употребѣва ги послѣ съсъ по голема и приспособѣна ревностъ. Така правѣтъ вси благоразѣмни людіе на свѣтъ, и съ такова обѣшкѣновеніе благонаравно и пользѣватъ се отъ дѣнь на дѣнь по болѣе, и нема да препровождаватъ время, въ празнословіе, но занимаватъ се въ такова нещѣ, коѣ имъ отдава двойна и тройна польза, а честъ отъ всака похвала превосходѣна и обѣшѣполѣзна.

Трѣбѣва обаче да зазначиме че приспособѣно прочитанѣ освѣнѣ вѣстникъ и такѣва дрѣги подѣкнѣ не става нѣто ва лѣвка (дѣ-

канъ), нито въ такова мѣсто, гдѣто ста-
ва глгачнѣ, нито пакъ въ пивница. Най-
пристойно прочитанѣ и най-приспособно
онова е, кое става на самѣ; или като си
самъ, или съсъ други, отъ кои можешъ да
се пользвашъ за нѣкои рѣчи и разумъ;
защото междъ такива става голема и вза-
имна помощь въ прочтеніе: онова що не
разумѣвашъ ты, слдчаваше да го знаатъ они,
и онова, кое не разумѣватъ они, може да
се слдчи да го знаешъ ты и познавашъ, и
така междоусобно разсмотреніе и междо-
усобна разговорка става и твоа и тѣхна
польза отъ такова прочтеніе особно, на са-
мѣ и тихо.

Говоримъ довольнѣ за пристойно и при-
способно прочитанѣ, но да ли имаме при-
стойни и способни средства таквѣа, што
да ни послужатъ и да исполнатъ тѣа за
прочтеніе способность? Камъ ни (гдѣниа)
пристойни и разнovidни повѣствованіа, кои
са както огледало отъ толькѣва вѣкове за
секакво наше добро наставленіе и подченіе?
Камъ ни граждански и законни списаніа,
кои поставатъ наши стопы (стѣпки) на правъ
яжъ и на политичный животъ? Възвѣае
и хвалимъ се че во градъ сѣдимъ и живеемъ,
а нито по крайній мѣрѣ познаваме що ще
да рече гражданинъ, нито негова должность
познаваме. У градъ живеемъ, а не сме до-
стойни нито въ селачкѣй счетъ да се счита-
ваме споредъ наши гражданскѣй невѣжества
и неискства. Камъ ни за различни худо-
жества списаніа, кои ни са потребни на се-
кѣй часъ за жизнoизокрѣтеніа различни и
за сичко наше благополучіе? Таквѣа списа-
ніа одобраватъ сички художества (знаа-
ты,) подшрекаватъ гивоискство, одшвен-
лаватъ земледѣльное заниманіе, и всако
тѣрговско предпріатіе; ето, ошчо благопо-
лучіе; ето, богатство неизчерпаемо и посто-
анно. Художества добри и искѣни отъ
сичка земля и отъ сичкѣй свѣтѣ привлачатъ
и собиратъ въ секо царство въ сека держава
и въ сека овласть призовильно злато, сре-
бро и секакво удшшеніе. Камъ ни книго-
хранительницѣ, отъ кои за секакво нещю
потребно на живота си да се пользваше?
Отистина, вѣнохранительницѣ са довольны,
и отъ сичко дѣло превосходны! Въ тѣа
се состои сичко вѣщество, въ тѣа сичко
искство, въ тѣа сичко преимущество, въ
тѣа сичко юнаство: кой колькѣ повече може

да пѣе и да се не опива! Въ тѣа почти
сички наши разговорки и работы вършимъ!
Въ тѣхъ си изострѣае секѣй свой умъ:
като начне еана чашка да светне, веднага
измыслимъ за толькѣва дѣлги сетне; и като
ги сички усерднѣ и спѣшнѣ вършимъ, то-
гава сичко свѣтло на свѣтѣ гледаме, и че
господствѣае на оный часъ чинемъ! Ето,
произведеніа, ето дѣйствіа, ето доказа-
тельство за наши вѣ просвѣщеніе постѣпо-
щѣ и успѣхи въ какво состояние состоатъ.
Ето ни, книгохранительницѣ, отъ кои млеко
и медъ истича, та ны напоюватъ.

Говоримъ тѣа книгохранительница, но не
сѣмнавамъ се, че по крайній мѣрѣ нито нейно
има да е вѣстно въ Болгарскѣй народъ.
Книгохранительница се казва онова мѣсто,
гдѣто нареждатъ книги и чѣватъ ги за се-
кога да се намѣрѣватъ, като потреби нещю
отъ тѣхъ да пригледатъ. Таква книго-
хранительница надамъ се да има Габровское у-
чилище, кое милостиво око честѣ прегледа-
ва. Ако да вѣше ревность за прочтеніе, безъ
всако сомнѣніе, сички училища, споредъ свои
сила, можеха да иматъ книгохранительницѣ;
а таква книгохранительницѣ называтъ се:
ошченародны; защото секѣй може отъ тѣхъ
да зима книги за прочитанѣ, и пакъ да
ги отдава така, каквото ги е зель. Секѣй
докросостоянъ челоѣкъ може да има, по
свой си домъ особна книгохранительница, как-
вото праватъ на свѣтѣ вси благоразумни
люди, кои еднѣ отъ другѣ превратятъ да
има по похвальна книгохранительница, и неа
предпочита за най-големо си имѣщество. За
кое и голема честь междъ словесный народъ
има. Въ нашъ ошченъ народъ, по нещастію,
все напроотивъ: ако се слдчи нещю да има
нѣкой нѣколко книжки, него е срамъ отъ
други, защото вѣщѣа да го похвалятъ,
тѣа мѣ се присмиватъ и рѣкатъ, защото
секира такѣа нещю, кои нито хѣтѣа даватъ,
нито пакъ хранятъ челоѣка. И нѣкои пакъ
въ такова состояние иматъ свои книгохра-
нительницѣ, што еднѣ селачанинѣ са го-
лемо пошшеніе и грѣха има свои царѣае (о-
пенѣа), нежелатѣа свои книгохранительницѣ.

До гдѣго са въ предпочтеніе вѣнохранитель-
ницѣ, мѣстѣ да мѣа отстои Болгаринѣ отъ
книгохранительницѣ. Болгаринѣ се скрѣпки и
трепери да даде черенка си за нѣкоя кни-
жа, а азъ говоримъ да има вѣнохранитель-
ница! За да не даде своя черенка за нѣ-

коя книжка, триста причини и триста извиненія предпоставлява, самъ и самъ да отбѣгне отъ таа должностъ, коа, ако исполни, вижда мѣ се че сичко свое иманѣ ще изчерпе, и ще стане сиромахъ, когато безъ такъва книги е конечнъ скѣденъ и сиромахъ: казѣва не самъ ученъ, та да можа да четемъ, и да разберемъ онова що четемъ, и пр. и пр. извиненія грѣховъ. И нека е то така; но когато не изпълнѣва онаа должностъ що има за свое си мило чедо, и коа мѣ е неотбѣжна, какво извиненіе има тогава и какво може тогава да говори? съ какво ще учи нѣгово чедо и съ какво ще приема успѣхъ въ свое ученіе? съ съ козѣхъ ли, или съ вѣтрѣ? Пържи пица на вѣтрѣ. Две и две праватъ четири; безъ крашнъ хлѣба не става; безъ червонки търговецъ не бѣва; безъ книги и безъ прочтеніе нито просвѣщеніе, нито политическо става. Отъ многъ учители самъ чѣла и писменнъ и живогласнъ да се плачатъ и да казѣватъ: съ какво средство да исполниме нашъ на наше отечество должностъ, и съ какъвъ способъ да учиме юношество отечественное като не мѣта наши ученицы пристойнъ и приспособенъ за ученіе книги? съ единъ бѣкваръ и съ самъ таблицъ (кои и во многъ училища не се намѣрѣватъ) можеме ли да произведемъ наше многотрудное дѣло на ожидаемъ успѣхи, и да представиме на свѣтъ ученицы такъва какъто сека благочѣствителна и благородна дѣла жееме? Ако и да се намѣрѣватъ некаде тѣва ондева нѣкакъвъ разновидности и полезнъ за ученіе книги, но родители ученически не рачатъ да даватъ своя червонка да купатъ и да ги прекръчатъ на свои чедѣ за ученіе и ума просвѣщеніе, и казѣватъ: не ша да го права попъ, нито владѣшка; стига мѣ толькѣва ученѣ, наши бащи и наши дѣла хичъ не знаеха, па и тѣ хлѣбъ ядеха, и по берекетъ имаха.

За такъва едно жестоко сѣровѣство иматъ правда да се плачатъ вси по секаде учители; защото, ако може нѣкой майсторъ да скрои дрѣха безъ ножицы и дршинъ; можатъ тогава и тѣ безъ книги да учатъ свои ученицы. Вѣмъ имъ прочее порадочны книги, кои една безъ дрѣга не содѣйствуватъ нищо, и никакво споможеніе въ починно ученіе не производатъ? За тѣла починнъ за совершенно ученіе книги може секій благороднъ и благочѣствителнъ да разсѣ-

ди пристойнъ, и за кои самое приспособено время, ако съществѣва народна ревностъ може да покаже способностъ и предпріятіе, за кое казѣмъ и азъ мое мнѣніе слѣдственнъ, нека сега воспоменемъ едно, кое ми се вижда най нѣжно вообщѣ на сички ни, най потребно и най нестѣжнѣ. Огненъ сички потребнъ книги отъ кои е лишѣнъ Болгарскій народъ, най предпощенъ на тоа часъ, най потребна вообщѣ на секого книга, словарь е, словарь е на единъ народъ най дѣйствително средство за да послѣдѣва въ словесностъ и въ пристойни совершенства. Увѣренъ самъ и знамъ тѣвѣе доверѣ че Болгарскій народъ не е до толькѣва несклоненъ и нечѣствителнъ за прочтеніе различныхъ писаній, отъ кои ожидае сичка своя словесностъ и сичко свое образование, но като не може да познава точнъ онова що четѣ, отвращае отъ такъва склонностъ, най благородна, и така остава и безъ польза и во уничижително состояніе пристига. Като има обаче словарь, и като прочита какво е и да е на свой азъкъ писаніе, тогава леснъ го поима и разѣмѣва; защото, ако не познава нѣкоя рѣчь, като прочита, веднага отвара словараси и наѣчвае какво значи онаа рѣчь що не разбира. Когато разбира единъ чловѣкъ онова що четѣ, тогава по голема склонностъ и любовь има за прочитанѣ, и колкѣто повече прочита, толькѣва повече обща полза става; защото единъ като познае, мнозина отъ него може да се пользѣватъ, и така словарска книга е най полезна и най нѣжна секомъ, а въ гражданина на секій часъ потребна и за секако упражненіе политично спомощна и благопотребителна. Голема укоризна е, воистиннъ, на единъ народъ, като е лишѣнъ отъ словарска книга, коа е спомощникъ и на учителя, и на ученика, и на гражданина, и на търговца, и на художника, съ една рѣчь и мало и големо отъ таа книга има потрека и надобностъ, дамо се сподоби Болгарскій народъ това словесно орудіе, на образованіе спомощно!

Онѣ кои развалатъ заробіе тѣлесно отъ невоздержаніе и непостоянъ животъ, ставатъ самоубійцы така, какъто онѣ що се обѣсѣватъ, или отронѣватъ, или се удавѣватъ.

Врачебное Училище.

Послѣдній испытаніа, що станаха во Врачебное (Хекимаджиское) Училище Галаато-сарайское, дадоха и вѣдшиха на Н. В. Свѣтанъ-Ивѣла-Междида рѣшеніе и благоизволеніе вилкодышно и царственно. За да направи да се развѣтѣ скорѣ просвѣщеніа, а осокниъ за врачебно понатіе и знаніе, рѣшиша и опредѣлиша Царь да построи въ В. градѣ, освенъ други высокоудни училища, Една врачебна Академіа, верховно сир. училище, въ-кое да се преподава и учи осокниъ врачебна наѣка и Фармакопѣа (за Евцы). И Галаато-Сарайское врачебно училище же да учи первѣ оныа, кои же флаватѣ въ тѣа Академіа. Н. Величество же даде отъ свое си осокни имѣщество 3 миліонѣ гроша за това строеніе и правеніе, кое же се направи на Долма Бахче и же приключана десѣтъ амфитѣатра (двѣзориъ) за 300 ученицѣ, и Една болница съсѣ 150 одрове. Това Свѣтанско за просвѣщеніе ума строеніе превосхожда всѣа похваля и слава падишахска.

Галаато-сарайское Врачебно училище

Това Врачебное въ Галаато-сарай училище построена отъ вѣчнопаметнаго възобразователя Свѣтана-Махмѣта на 1832-е лѣто Господне. Това училище послѣ отъ 14 години потреба стана да земе овѣтъ и новыи порадокъ. Блаженныи лѣкарь (хекима) Бернардъ кеше совзѣлъ това намѣреніе, и кеше прѣлазъ заповѣдь отъ Свѣтана да послѣдѣна на пристопныи порадокъ; но помеждѣ 80 учениковѣ самѣ 15 се намѣриха достойни за да послѣдѣватѣ врачебны наѣки порадочны. И 65 ученицѣ потреба стана первѣ, освенъ матерныи азѣкъ, да се учѣтъ по крайней мѣрѣ Единиъ чѣждѣи, Френскій сирѣчь, кой е неотѣжнѣи потребенъ на епѣстимонически (высокодни) преподаніа. Бѣха станали прочее 3 порадоцѣ прѣдпочитѣльны, и 4 врачебнодѣтельны; отъ тѣа порадоцѣ послѣ по Едно четверолѣтно ученіе излезнаха ученицѣ достойни за да се опредѣлатѣ во войнство за врачебна слѣжка, сир. да сл лѣкари на войны царски. Той уставъ послѣдѣва дори до 1845-е лѣто, когато перволѣкарныи пр. Исмаѣлъ Ефентіа опредѣли-

се да управлава Врачебное училище, и лѣкарныи Госп. Спицеръ, наслѣдникъ посмерть Бернарда лѣкара. Отъ тогава станаха въ това училище тѣа слѣдѣющіи преобразованіа; тѣхныи произведеніа въ дѣйствиѣ Госп. Спицеръ предложѣ на Негово Величество, и така спорѣдѣ царское смотреніе и установленіе сега слѣдѣватѣ

При тѣа 7 общественныи порадоцѣ ученическии прѣтѣрихасѣ три новыи, и ставѣтъ 10, освенъ Единиъ порадокъ учениковѣ, въ кой же се учѣтъ ученицѣ осокниъ свой азѣкъ, и же се испѣтѣватѣ ако са доволныи и достойни да послѣдѣватѣ въ другѣ преподаніа училищныи. Крѣгъ (колело, сир. отъ начало до конѣцѣ) за сичко ученіе прочее расположисѣ во Едно десятилѣтіе, сир. въ 10 години. Въ первая, втора, третѣи четвѣрта година сир. въ тѣа четвѣри години первѣ, освенъ восточныи азѣкъ, учѣтсѣ и Френскій азѣкъ, и. Краснописаніе, Аритметика, Землеописаніе, Новѣтствованіе и Землеуѣрѣе. Въ пѣтаа година учѣтсѣ естественныи наѣки въ кои же се прибавѣи и преподаваніе догическо. И другѣ пѣтъ години же се вѣдѣатѣ совершѣнныи на врачебное ученіе.

Ученицѣи нѣкои кои послѣ отъ многѣ время не показѣха никаковѣ успѣхѣ, отложѣхасѣ (испадихасѣ) отъ това училище, нѣкои до 48 числомѣ, и вѣмѣтѣ тѣхѣ опредѣлиса да се вѣдѣатѣ 125 дѣца. избрани отъ общества различныхѣ околѣстей державныхѣ, сир. отъ сичко царство избрани. Всѣа околѣсть (епархія) же даде по 5. Тѣа 125 ученицѣи врачебныи кѣто свѣршатѣ свои урѣченныи ученіа и наѣки врачебны не же да са опредѣлѣни каквѣто прочѣи на войнско слѣгѣваніе, но же да са лѣкаре на оныа области и окѣрины, отъ кои се избраха и во В. градѣ испратѣха. Тѣа мѣра е Едно отъ оныа произведеніа и доврѣни, кои произникнаха отъ послѣдѣное странствованіе свѣтлѣйшаго Свѣтана, кой позна че многѣ страны и градове имѣтъ патрѣба отъ Академическии лѣкари и отъ Фармакопѣи.

Понеже въ Галаато-сарайское училище не може да сѣдѣтъ повече отъ 400 ученицѣи, и за това понеже многѣ дѣца, кѣто сакаха да Флезнатѣ за ученіе, не можеха да се смѣстѣтъ и отложѣхасѣ. Н. Пр. Главныи лѣкарь чѣвѣтѣдѣва и позна че е вѣсьма нѣжно да прѣима ученицѣи и военшныи, сир. и оныа цѣх не сѣдѣтъ во училищныи домѣ, и на

Днешній день многѣ такія ученицы прихаждаютъ и послѣдуютъ на преподаваніе училищны. Внутренніи (внѣшніи) обаче ученицы не сами же се учатъ съ честолубивымъ и жданиемъ Общымъ, сир. безъ никакво плащанъ, но при това сичко прѣиматъ отъ него мѣсто и облекло, милость (охлажда) и мзда (плащанъ), и веднага като свършатъ свое учение иматъ постановленіе честно и доверливо, съ съ степень и достоинство, кое се дава само на достойны отъ какво и да са въ роисповѣданіе. Я вонкашніи не прѣиматъ тѣхъ щѣи преимущества каквото внѣшніи; но като свършатъ свое учение иматъ и тѣ свои постановленія съ съ степень равносильна съ съ тѣхно достоинство.

Малая печатница (типографія) Училищна умножисе тѣхъ година за да е довольна да печатъ различни стихійни (первоначальни) списанія, кои се преводоха споредъ разпредѣленіе Главнаго лѣкаря. Новъ по совершѣнъ Училищный уставъ сочинавасе сега и ще се предложъ слѣдственнымъ на Выскаго Порѣ за разсужденіе.

За надобности кои пригледуютъ за врачевни преподаванія предложасе сега сички возможны мѣры. Учители Училищны поощриватъ и лѣкуютъ ката день безъ заплащанія сички болны що прихаждаютъ при тѣхъ. Тѣхъ болны пристигнаха числомъ до 19-580; а това Училище въ тѣхъ година прѣимало 1,200 болны, на кои станаха до 200 хирургически, лѣкарски сир. дѣйствія що станатъ съ съ сѣченъ (ара), и всегда се правиха предъ сички почти ученицы. Освѣнь Училищны дѣла прѣсидѣхасе (хашладисахасе) за сѣпаница 7,500 дѣла и големи. Но това дѣйствіе Училищно не се опредѣли и не се запре до тѣхъ. Понеже Н. Величество рѣшило да искорени сички невѣжества (незнанствѣ) прививательны оспы (прѣсидѣтельство Негово заповѣда да прѣсидѣхасе предъ Негови очи 12,000 дѣла, съ съ гной, сирѣчь съ съ кровь изгнута сѣпанична, що се земѣ отъ това училище, освѣнь то, това Училище даде лани, въ прѣшедшаа сир. година 8,000 капки отъ гной сѣпаничный на Рѣмелѣ; 5,000 на стражы Константиноградскы; 15,000 на Нікомидійска Область въ маха Асія; 500 на лазарета; 1,000 на Магнісійска Область; 7,000 на Видинска Область. Напечатисе въ това Училище и

издадѣсе поученіе и наставленіе за пользу що происхождатъ отъ прѣсидѣніе сѣпанично (прививаніе оспы), и съ каковы по добру способу да употребляютъ тѣхъ сѣпаничный гной, или кровь изгнута. Десѣтъ прививатели (прѣсидѣтели) прѣтихасе въ разны области за да пригледуютъ какво прѣсидѣхатъ за сѣпаница, и какво чѣхатъ сѣпаничный гной въ чистота.

Тѣхъ са вкратцѣ дѣйствія на това врачевное Училище въ тѣхъ послѣдана година. Негови учителя, се управляютъ отъ Н. Превосходство, Главнаго лѣкаря Исмаила-Ефендіа, и съ наставленіе Госп. Спицера, кой е и орѣдѣ тѣхно. Благодарятъ своего си Исѣдара вси вообще Училищны учителя, зашто ги подкрѣпляетъ въ тѣхъ подвижъ съ царско зашщеніе и милость, и молатъ мѣ се да благоизволи Негово Величество и да даде позволеніе да се купятъ за това достословное Училище тѣхъ слѣдующи совершенства: собраніе Патологическіа Анатоміи; различни видове Бѣстѣвныа Повѣсти; лавка за нѣжны вещественны лѣкарства (сѣцъ); да се направи една градина съ покровъ за чѣждѣстранны сажденія; и една болница, коа да приключавѣ 150 одрове.

Вмѣстѣ Таиръ-паша, Верховный Таможникъ стана Нег. Превосх. Саримъ Ефендіа, кой кеше напредъ на кѣпеческаа вѣтѣвъ прислѣжники.

На 12-й Августѣ стана во Адрианополь около Еврейскы дѣла страшѣнь пожаръ, кой дѣржа 12 часа и изгори 600 кѣщы, 110 лавки, 40 вѣнохранильницы 15 житницы, и 10 училища.

Оглавленіе.

Богатство и слава, 97. Памѣчно вносѣтъ во Англіа 98. Анекдотъ за Цари Прѣсидѣтскы, Ношѣ Бѣдѣственны, 99. Арменѣ, Глѣхъ и Нѣмѣ, 100. странствованіе Мѣхметъ-Али-пашово, свѣтило, 101. Дервишинъ и Палата, Крѣпачъ, Управленіе, Испытаніе ученическо, Бѣбинство, 102. Германія, 103. Херѣски и свѣве, Братовщины, Парѣтанѣ, 105. Порадокъ занимательный, 106. Сѣкзорѣніе, 108. Невоздержаніе, 110. Врачевное Училище, Галато-сарайское Врачевное Училище, 111. Верховный Таможникъ, 112.

Цѣна за 12-тъ мѣсѣцъ предплащанна.

- 24 Гроша въ Константинополь при нѣстоателя Г. Ралла Хпз. Маврида.
- 7 Рѣбли или $1 \frac{3}{4}$ Карвонка во Сѣсса, при Г. Димитріа Коколанова.
- 3 Рѣбѣта за Влахо-Вогданіа: въ Галацъ, при Г. Гешоргіа Димитріева; въ Браила, при Г. Міхаила Поповича; въ Бѣкдрецъ, при Г. Прокопіа Баламова.
- 25 Гроша за Болгаріа: въ Рѣссе (Рѣхчѣкѣ), при Г. Г. Братіа Х. Петковичи; въ Терновѣ градъ, при Г. Панагіѡта Х. Н. Керемитчиоглѣ; въ Ловечъ, при Г. Герги Донкова; въ Шѣмента, при Г. Анастасіа Х. Стоанова; въ Хотелъ и Сливентъ, при Г. Х. Міхала Минчовича.
- 25 Гроша за Фракіа: во Ядріанополь, при Г. Куріака Ставчевича; во Філіппополь, при Г. Гв. Моренова; въ Пазарджикъ, при Г. Х. Цѣна Стойовича; въ Самоксѣтъ, при Г. Ніколаа Карастоанова.
- 25 Гроша за Македоніа: въ солѣтъ, при Г. Константи́на Бкономова; во Велесѣ, при Г. Ангела Х. Петкова Палашовича; въ Кратово, при Г. Алексіа Фѣд.
- 28 Гроша за Сербіа: въ Бѣаградъ, при Г. Вурілла Димитріевича.
-